Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

4-йил чиқиши
7 ЯНВАРЬ 1969 й.
СЕШАНБА
№ 5 (769).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

2600 ўқувчига мўлжалланган мактаб

Пойтахтимизнинг Т. Шевченко ва Г. Титов кўчалари муюлишида украиналик қурувчилар 2600 ўқувчига мўлжалланган мактаб комплекси қурилишини тамомламоқдалар. 10 дан ортиқ корпусга эга бўлган бу мактабда ҳозирги замон техникаси билан жиҳозланган ўқув лабораториялари, кабинетлар, дам олиш ва пионер хоналари, ҳовузлар бўлади. Янги мактаб 1969 йилнинг 1 сентябрида очилади.

Тошкентдаги Ўзбекистон трактор-йиғув заводининг тракторсозлари бу йил мамлакатимиз қишлоқ хўжалиги учун 22 мингдан ортиқ Т—28х4 маркали тракторлар ишлаб чиқаради. Бундай тракторлар илгари чиқариб келинган Т—28х3 маркали тракторларга нисбатан анча кучлидир. Янги тракторнинг мотори 50 от кучига эгадир.

СУРАТДА: заводнинг созлаш майдончасида жўнатиш учун ҳозирланган тракторлар.

Шаҳар «тез ёрдам» кўрсатиш бўлимининг Марказ-13 кварталида жойлашган учинчи «тез ёрдам» станциясининг медицина ходимлари Октябрь, Киров ва Чилонзор районларининг аҳолисига намунали медицина хизмати кўрсатмоқда.

Суратда: «тез ёрдам» станциясининг диспетчери Тамара Супрунец ва фельдшер Турғун Йўлдошев ўртоқлар тез ёрдам кўрсатиш ҳақидаги чақириққа жавоб бермоқдалар.

ҚИШ ДАСТУРХОНИГА

Тошкент шаҳри атрофидаги ихтисослаштирилган хўжаликлар парник полизларидаги ҳосилни йиғиштириб олмоқдалар. Деҳқонлар эгатлардан янгигина пишган помидор, кўк пиёз, бодрингни йиғиштириб олишга киришдилар. Калинин районидаги Карл Маркс номли «Октябрь 40 йиллиги», генерал Собир Раҳимов номли ва Оржоникидзе районидаги В. И. Ленин номли колхозлар пойтахт савдо шохобчаларига бу йил дастлабки янги сабзавотларни жўнатдилар. Теплицалардаги цитруслардан ҳам ҳосил олина бошланди: лимон узишга киришилди.

(ЎзТАГ).

«ЗАНГОРИ КЕМА»ЛАР КЎПАЯДИ

«Ўзбексельмаш» заводининг механик цехига янги бино берилди. Бу бинони «Мосремстроймонтаж» трестининг Тошкент ремонт қурилиш бошқармаси қурди. Бўшаб қолган майдонда машиналарни бўяйдиган бўлим тузилади. Илгари машиналар очиқликда бўяларди.

Бошқарма коллективи ҳозир қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводларида бир қанча цехларни қурмоқда. Масалан «Ташсельмаш» заводида йиғиш цехи 1200 квадрат метр кенгайтирилмоқда. Пахтачилик машиналари давлат конструкторлик бюроси учун умумий майдони 2600 квадрат метрлик блок цехи тайёрланмоқда. Трактор йиғиш заводида бир қанча цехлар ва участкалар реконструкция қилинаётир.

Бу ишларнинг ҳаммаси машинасозларга партия ва ҳукуматнинг бу йил пахта терадиган машиналарни кўпроқ ишлаб чиқариш юзасидан берилган топшириқни бажаришда қўл келади.

(ЎзТАГ).

Беш йиллик вахтасида

Шаҳримиз корхоналари ва қурилишларининг меҳнаткашлари — ишчи ва бунёдкорлар беш йилликнинг тўртинчи йилини ҳам зафарли якунлаш учун уни баракали меҳнат билан бошладилар. Шу кунларда шаҳарнинг барча корхоналарида беш йиллик вахтасида туриб меҳнат қилаётган ишлаб чиқариш зарбдорлари ҳаракати кун сайин кенг қулоч ёзмоқда.

Суратларда: (юқорида) Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикаси 1-бичув цехининг пешқадам пойафзалчиларидан И. Заратский ва Н. Иброҳимова ўртоқлар бу йил тайёрланадиган янги пойафзал моделлари учун андоза тайёрламоқдалар.

***

Тошкентдаги бадиий буюмлар фабрикасининг заршунослари ҳам бу йил халқимизга кўпгина ажойиб каштачилик маҳсулотлари тақдим этадилар. Сиз суратда попоп цехининг чевари Мавжуда Зуфархоновани шоҳи сўзана тикиш устида кўриб турибсиз.

М. Нуриддинов фотолари.

Ленинча меҳнат вахтасида

ҚУРИЛИШ ЖАДАЛЛАШМОҚДА

Тошкент аэропорти яқинида қурилаётган 3-автокомбинатнинг биносида ишлар жадаллаштириб юборилди. «Главташкентстрой»га қарашли 5-қурилиш трестнинг 30-қурилиш бошқармаси бунёд этаётган комбинат 12 гектардан кўпроқ майдонни эгаллаб, республикада энг катта автомобил хўжалиги бўлади. Комбинат дарвозасидан ҳар кун эрталаб 1100 та автомашина сафарга жўнайди.

Қурилишнинг бориши ҳақида участка бошлиғи ўртоқ Д. Н. Зеленский қуйидагиларни ҳикоя қилиб берди:

— Комбинат қурилиши учун уч миллион 200 минг сўм маблағ сарфланиш кўзда тутилган. Бу ерда, маъмурий маиший хизмат бинолари, 60 ўринли ошхона, ҳаммом. дам олиш уйи, каттагина ҳовуз ва бошқалар бунёд этилади.

Автомашиналарнинг капитал ва жорий ремонти, профилактикаси ҳам худди шу ерда ўтказилади.

Комбинатнинг ҳамма бинолари, йиғма темир-бетон ва ойнаванд қурилмоқда.

Бизда ишловчи 36 ишчи 60 киши учун мўлжалланган ишни амалга оширмоқда. Иван Калугин бошчилик қилаётган коммунистик меҳнат бригадасининг аъзолари смена топшириқларини 120—130 процентдан адо этмоқдалар Ленинча меҳнат вахтасида туриб ишлаётган коллективимиз комбинат қурилишини 1969 йилнинг охирида фойдаланишга топширишга аҳд қилган.

Т. НАЖМИЙ,
пенсионер.

70 ТОННА МАҲСУЛОТ

Ўзбекистон кооператорлари Самарқанднинг «Сабза», «Бедана», «Шиғани» деган энг ширин-шакар кишмишларини Венгрия, Польша, Японияга жўнатдилар. Чет элларга дастлабки 70 тонна маҳсулот юборилди. Ўзбекистон кооператорлари чет элга жуда кўп миқдорда илдизи совун ўрнида ишлатиладиган ўсимлик (стмак)ни жўнатиб бўлдилар. Бу нарса ширинлик ишлаб чиқаришда ва қурилиш материаллари саноатида қўлланилади. Бу хом ашё Қашқадарё ва Тошкент областларидаги хўжаликларда тайёрланди.

• Шу куннинг суҳбати

ҚУЛАЙЛИК

Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтида физика-математика ҳамда тарих-филология факультетлари жуда катталашиб кетган эди. Бундан ташқари, бир неча мутахассисликлар бу факультетларга бириктиб қўйилган эди. Ана шуларга барҳам бериб; педагогик мутахассислар тайёрлашни янада яхшилаш мақсадида физика-математика факультети; физика; математика, чизмачилик; тарих-филология факультети эса филология (ўзбек тили ва адабиёти, рус тили ва адабиёти, татар тили ва адабаиёти), тарих (тарих-география, тарих-педагогика) бўлиб ажралди.

Қуйида янги факультетларнинг янги деканларига сўз берамиз:

А. Ҳикматов — математика фанлари кандидати, математика факультетининг декани: — Факултетимизнинг алоҳида бўлиб ажралиб чиқиши математик кадрлар тайёрлашни янада яхшилайди.

С. Хўжаев — физика фанлари кандидати, физика факультетининг декани: — Факультетимизда доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига катта тайёргарлик кўриляпти. Биз бу шонли санани кўплаб малакали физик кадрлар тайёрлаш ва ўқиш ҳамда ўқитиш ишларида катта муваффақиятлар билан кутиб олишни ўз олдимизга вазифа қилиб қўйганмиз.

И. Раҳимов — институт катта ўқитувчиси, чизмачилик факультетининг декани; — Факультетнинг мустақил равишда ажралиб чиқиши жуда яхши бўлди. Биринчидан, студентлар билан янада яқинроқ, улардан кўз-қулоқ бўлиб туриш имкониятига эга бўлинди. Иккинчидан эса чизмачилик ишлари бўйича малакали ўқитувчи кадрлар етиштириб беришга кенг имконият туғилди.

Н. Бекназаров — тарих фанлари кандидати, тарих факультетининг декани: — Тарихчилар ҳам В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини аъло ўқишлар билан кутиб олиш ниятида. Биз факультетда шонли санага бағишланган бир қанча қизиқарли тадбирларни ўтказиш режаларини белгилаб чиқдик.

М. Аҳмадбоева — институт катта ўқитувчиси, филология фанлари кандидати: — Адабиётчилар яқинлашиб келаётган қишки имтиҳон сессиясини «аъло» ва «яхши» баҳолар билан якунлаш учун бор имкониятлардан фойдаланиб. имтиҳонларга тайёргарлик ишларини қизитиб юбордилар.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

◆ Космик тадқиқотлар программасига мувофиқ Совет Иттифоқида 1969 йил 5 январда планеталараро автомат «Венера-5» станцияси учирилди. Станцияни учиришдан кузатилган асосий мақсад — Венера планетасини тадқиқ этиш соҳасидаги бошланган ишни давом эттиришдир. Станция Ер-Венера трассаси бўйлаб учиши жараёнида космик фазода кенг кўламда илмий тадқиқотлар олиб борилади.

Планеталараро автомат «Венера-5» станциясида Владимир Ильич Лениннинг барельефи туширилган ва СССР Давлат герби тасвирланган Совет Иттифоқи вимпеллари бор.

Автомат станция 1969 йил май ойининг ўрталарида Венера планетасига етиб боради ва унинг атмосферасига оҳиста қўнади.

◆ Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Президиуми 3 январда ўтказилган мажлисида гражданларга, барча коммунистларга, революцион касаба союз ҳаракати ва миллий фронт жамоат ташкилотларининг аъзоларига бир овоздан қабул этилган баёнот билан мурожаат қилди.

ҚИШДА БАҲОР

Анчадан бери республикамизда бу йилгидек қиш бўлмаган эди. Ҳаммаёқ оппоқ либосга бурканди. Лекин кўчаларда кун совуқ бўлсада, ёш натуралистлар станциясида баҳор еллари уфуриб турибди. Бу ерда ранг-баранг гуллар очилди. Помидор кўчатлари ҳам барқ уриб ўсяпти. Қишда баҳор. деб шуни айтадиларда.

ОБ-ҲАВО БУГУН

Қор ёғмайди. Кечаси 17 — 19; кундузи 10—12 даража совуқ бўлади.

ЎҚУВЧИЛАР ҲУЗУРИДА

Яқинда Чилонзор районидаги 114-мактабда Тошкентдаги Ёш томошабинлар театри артистлари билан ўқувчиларининг учрашуви бўлди. Учрашувни мактаб директори Зулфия Ҳамроқулова қисқача кириш нутқи билан очгандан сўнг театр артисти К. Келдиев коллективни ўқувчилар билан таништирди.

Вақтдан ўзганлар

Тошкент тўқимачилик машинасозлиги заводининг коллективи янги йилни меҳнатда катта зафарлар билан кутиб олди. Машинасозлар эндиликда беш йилликнинг тўртинчи йили топшириқларини бажаришга киришдилар. Лекин бу ерда шуни ҳам айтиш керакки, корхонада беш йилликнинг тўртинчи йили ҳисобига аллақачондан бери маҳсулот ишлаб чиқараётган меҳнатда пешқадам ишчилар борки, уларнинг номини ҳамма ҳурмат-эътибор билан тилга олади. Ана шундай фидокорларнинг бири 1-механика цехининг токари М. Бобоев. У ҳозир 1969 йилнинг апрель ойи учун маҳсулот тайёрлаяпти. Қуюв цехининг ишчиси Туроб Тоҳиров эса жуда ҳам илгарилаб кетди. Қўли гул бу йигит ҳозирги кунларда 1969 йилнинг иккинчи ярим йили ҳисобига тер тўкяпти.

Корхонада бутун-бутун бригада аъзолари ҳам вақтдан ўзиб меҳнат қилмоқдалар. Булар орасида кўплаб комсомол-ёшлар ҳам бор. Умуман., корхонанинг 780 комсомол-аъзоси ягона мақсад — В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллик юбилейига муносиб армуғонлар тайёрлаш иштиёқида меҳнат қилмоқдалар. Комсомол-ёшлар тежаб қолинган хомашё эвазига пландан ташқари иккита ип-йигирув машинасини йиғиб беришга қарор қилдилар.

Ўлкамиз янгиликлари

Хоразм консервалари

УРГАНЧ. Урганч яқинида ҳар йили миллион шартли банка консерва ишлаб чиқарадиган мева-сабзавот консерва заводи қурилмоқда. Қурилишда Венгриядан юборилган технология машина-ускуналари монтаж қилина бошлади. «Узкоопстроймонтаж» трестининг Хоразм қурилиш-монтаж бошқармаси коллективи корхонани келаси йил ёзида фойдаланишга топширишга қарор қилди.

Янгиариқ чироқлари

УРГАНЧ. Янги йил арафасида Янгиариқ районидаги Охунбобоев номли колхоз посёлкасининг кўчалари электр нурлари билан чароғон бўлди. Энергия Тахиатош ГРЭСидан олинди. «Узсельэлектрострой» трестининг механизациялаштирилган 10-кўчма колоннаси коллективи ўтган йили Хоразмда 1000 километрдан зиёд электр сими тортди, 200 электр подстанцияси қурди. Янгиариқ областда ёппасига электрлаштирилган 5-райондир.

(ЎзТАГ).

Жиззахнинг спорт шаҳарчаси

ЖИЗЗАХ. Жиззахдаги янги микрорайонда спорт комплекси қуришга киришилди. Бу қурилиш келгуси йилда фойдаланишга топширилади. У ерда 3 минг кишилик минбари бор стадион, сузувчилар учун бассейн енгил атлетикачилар сектори, гимнастика шаҳарчаси қурилмоқда.

Жиззах қурилиш материаллари ва буюмлари комбинатининг ишчилари стадионнинг ёнидаги 5 гектар майдонни боғ қилишга қарор бердилар. Ўша жойни текислашга ва кўчат ўтказишга киришилди.

(ЎзТАГ).

Янги қўлёзма топилди

ҚЎҚОН. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ғафур Ғулом номли Қўқон адабиёт музейи илмий ходимлари улуғ ўзбек шоири Алишер Навоийнинг 16-аср иккинчи ярмида битилган «Хамса»сини топдилар.

Топилган китобда 296 саҳифа бўлиб, уларда Навоийнинг ҳозирга қадар номаълум бўлган байтлари бор. Уларда шоир туркий-форсий луғатини содда талқин қилиб берган. Нодир китобда «Фарҳод ва Ширин» достонига ишланган уч бадиий миниатюра бор.

(ЎзТАГ).

СУРАТДА: йил сайин обод бўлаётган республика пойтахти Нукус шаҳаридаги янги микрорайон кварталларидан бири.

Р. Абдураҳмонов фотоси.

Балиқлар учун омихта ем

ФАРҒОНА. Республикада балиқчилик билан шуғулланадиган хўжаликлар Фарғона омихта ем заводидан озуқа ола бошладилар. Корхонада ҳовузлардаги балиқларни боқиш учун белгиланган омихта емни ишлаб чиқариш биринчи марта ўзлаштирилди. Бу омихта емнинг афзаллиги шундаки, у жуда тўйимлидир. Бундай маҳсулотларда кунжара, озуқабоп ун, оқсил ва минерал моддалар, антибиотиклар бор.

чет элларда

ГУЛЧАМБАРЛАР ҚЎЙИЛДИ

ВЕНА, 6 январь. (ТАСС). Австрия Коммунистик партиясининг XX съездида қатнашаётган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов (делегация раҳбари) ва КПСС Москва область комитетининг иккинчи секретари В. С. Папутиндан иборат КПСС делегацияси бугун Австрия ва халқаро ишчи ҳамда коммунистик ҳаракатининг атоқли арбоби, Австрия Коммунистик партиясининг фахрий раиси Иоган Копленикнинг ҳоки солинган қути ёнига гулчамбар қўйди.

Гулчамбарлар қўйиш маросимида Австрия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзолари, Австрия Коммунистик партияси барча ўлка ташкилотларининг вакиллари ва СССРнинг Австриядаги элчиси Б. Ф. Подцероб ҳозир бўлдилар.

КЕСКИН НОРОЗИЛИК

Осиё ва Африка мамлакатлари билан бирдамлик Совет комитети Исроилнинг янги иғвогарлиги — Байрут халқаро аэропортига қароқчиларча ҳужум қилганлигини кескин қоралаб баёнот эълон қилди.

Кейинги вақтда Исроил ҳукмрон доираларининг араб мамлакатларига қарши амалга ошираётган бир қанча хавфли ҳарбий авантюралари, дейилади баёнотда, умумий тинчликка реал хавф туғилганлигини, бу хавфни Яқин Шарқдаги тангликни сиёсий жиҳатдан бартараф қилишни барбод этаётган Исроил агрессияси келтириб чиқараётганлигини яна бир марта кўрсатади.

Баёнотда айтиладики, юз берган аҳвол учун Яқин Шарқдаги можарони сиёсий йўл билан бартараф қилишга эришишга, бу районда тинчлик ва адолат ўрнатиш учун курашда ўз ҳаракатларини кучайтиришга даъват этилган бутун тараққийпарвар, тинчликсевар кучлар зиммасига, айниқса, кўпроқ масъулият тушади. Совет жамоатчилиги, дейилади баёнотда, араб халқларига уларнинг агрессия оқибатларини тугатиш учун, ўз озодлиги ва мустақиллиги учун олиб бораётган адолатли курашида бундан кейин ҳам ёрдам ва мадад кўрсатишда қўлдан келган барча чораларни кўради. (ТАСС).

Чехословакия: Бенешов—Плеучница шаҳрида яқинда мотоциклчилар учун барча йўл белгиларини ифодаловчи ўқув майдони қурилди.

28 амалий ва 8 назарий машғулотдан сўнг мотоцикл ҳаваскорлари бошқариш учун гувоҳнома оладилар.

СУРАТДА: зангори чироқ ёнди, — йўл очиқ.

ЧТК—ТАСС фотоси.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Бизга ёзадилар

Совет халқи беш йилликнинг тўртинчи йилига қадам қўяр экан, ўтган уч йил мобайнида саноат, қурилиш, алоқа корхоналари ва транспорт муассасаларида нақадар юксак ғалабаларни қўлга киритганлигини ҳис қилади. Бутун Совет халқи сингари республикамиз пойтахти меҳнаткашлари ҳам В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига юксак мажбурият олиб, янги марралар сари одим отмоқда.

Янги йилда меҳнаткашлар ўзларининг янги режалари ва ишларидаги қувончлари ҳақида редакцияга кўплаб хат юбормоқдалар. У хатларда ўз ютуқлари билан бир қаторда ҳаётимизда рўй бераётган баъзи камчиликлар тўғрисида ҳам сўз юритилиб, уларни бартараф қилиш юзасидан фикрлар айтилади.

Биз бугунги саҳифада редакциямизга янги йилда келган биринчи қалдирғоч хатларнинг айрим намуналарини газетхонларга ҳавола қилмоқчимиз. Ишончимиз комилки, газетхонларимиз бундан буён ҳам ўз қувончлари, режалари ва айрим камчиликлар ҳақида редакцияни хабардор қилиб, коллектив ишига катта ёрдам беришади.

А. Тўхтасиновнинг бу фотосида илғор қурувчиларимиздан А. Иброҳимов, Ҳ. Алиев ва С. Собировлар акс эттирилган. Улар 6-қурилиш трестининг 29-қурилиш бошқармасида ғайрат билан меҳнат қилишмоқда.

Ж. Раззоқовнинг редакциямизга йўллаган бу сурати шаҳримиздаги 6-дорихонанинг ишчан ходимларидан Н. Дадамирзаев ва М. Жалиловалар акс эттирилган. Улар ўзларининг ишчанлиги ва хушмуомалалиги билан барчанинг ҳурматини қозонишаётир.

КАСБИНГНИ ҚАДРЛА

Халқимиз орасида, ҳунари йўқ кишининг мазаси йўқ ишининг деган мақол бор. Бу ҳунарли кишиларга нисбатан нақадар ҳурмат катта эканлигидан далолат беради. Қадимдан шундай бўлган. Ҳозир ҳам шундай. Агар шу касб эгалари бўлмаганда, Самарқанд, Бухоро, Хева, Тошкентдаги ёдгорликлар бизга қадар етиб келмаган бўларди. Эндиликда бу тарихий ёдгорликлар бунёдкор инсоннинг ишини асрлар оша ҳаммага намойиш қилиб келмоқда.

Шу ўринда мен бир нарса айтиб кетмоқчиман. Тошкентда бинокор кишилар учун ҳам, бошқа касб эгалари учун ҳам иш топилади. Аммо баъзилар ўз касбига нотўғри баҳо берганликданми, уни ишлатмай келадилар.

Менинг бир танишим бор. Қўлида гулдек ҳунари бор—яхшигина дурадгор. Лекин қачон қараманг, бу одам ҳеч ерда ишламай эртадан то кечгача кунини чойхонада, шахмат ўйнаш билан ўтказади. Ҳатто папиросга ҳам пулни ўртоқларидан сўраб олади.

Бу ҳақда унга бир неча бор дўстлари ҳам, катта кишилар ҳам насиҳат қилишган. Лекин сира қулоқ солмайди. Ўз билганидан қолмайди. Вақти келганда ичган чойига ҳам пул ташламай кетади. Унинг қилмишини кўриб туриб, афсусланиб кетаман. Касбини хор қилганидан хафа бўласан киши.

Биз Тошкент ГРЭСига, тракторсозлик заводи, бошқа корхоналарга ҳам анчагина кишиларни ишга жойлаштирдик. Уларнинг кўпчилиги яхши ишлаётганлари ҳақида хабар оляпмиз. Жумладан «Главташкентстройга» қарашли темир-бетон буюмлари заводи ва бошқа ташкилотларга юборилган Л. А. Дорофеев, Н. В. Сериков, Х. Норбўтаев каби мутахассислар намунали ишлаётганлари тўғрисида хабар олиш биз учун ҳам жуда қувонарли бўлди.

Яқинда Сергели карьерига ишга юборилган А. И. Ивашкин, Е. В. Сергеев, Ч. Н. Афанасьева, бизга ўз миннатдорчиликларини ёзиб юборишди. Бундан ташқари турли корхоналарга йўлланма олган В. Н. Ралпов, Г. Собиржонов, В. К. Булоновалар ҳам ўз касбларини қадрлаб ишлашлари туфайли кўпчиликнинг ҳурмат ва эътиборига сазовор бўлишди.

Турли касб эгаларини жойларга ишга юбориш учун Тошкент шаҳар ижроия комитети ва меҳнаткашлар депутатлари район ижроия комитетлари қошида ваколатхоналар ташкил қилинган. Доимий ишлаш истагини билдирган кишилар шу ваколатхоналардан йўлланма олиб, шаҳримиздаги истаган қурилиш ташкилоти ёки корхоналарга боришлари мумкин.

Р. АЗИЗОВ,
Ишчиларни ишга жойлаштириш бўйича Октябрь район ижроия комитети вакили.

ШАҲРИМИЗДА БИРИНЧИ

Тун. Ҳаммаёқ жимжит. Фақат чанг сўргич мосламасининг бўғиқроқ овози тунги ҳавога сингиб кетарди. Шу пайт ўт ўчириш машинаси турадиган гараждан қулоқни битиргудай қўнғироқ ва комбинат дарвозаси олдида осиғлиқ чўян рельснинг бонги кўнгилли ўт ўчирувчиларни бир зумда оёққа турғизди. Машина гуриллаб қўнғироқ чалиб ҳовлига чиқди. Ўт ўчирувчилар бир неча дақиқада «жанговар» ҳолатда тайёр бўлишиб «буйруқ» кутиб туришарди... Бу корхона кўнгилли ўт ўчирувчиларининг навбатдаги машқи эди.

Бундай амалий машқлар гоҳ кечаси, гоҳ кундузи, гоҳ тушги овқат пайтида такрорланиб туради.

Кўнгилли ўт ўчирувчиларнинг тинимсиз машқлари зое кетмади. Улар 1968 йилнинг биринчи кварталида Ўзбекистон ССР дон ва ем маҳсулотлари министрлигига қарашли корхоналарда ўт ўчириш жиҳозларининг, цехларининг яхши ва тоза сақлаганликлари учун таъсис қилган мукофотини олишга сазовор бўлдилар. Назир Исаматов бошлиқ кўнгилли ўт ўчирувчилардан Азиз Холиқов, Сайфи Мақсудхўжаев, Айдар Абляев, Вася Гриценколар коллектив ўртасида бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Комбинатимизга яқинда яна бир хушхабар келди.

Пойтахтимиз корхоналари кўнгилли ўт ўчирувчиларининг ўзаро мусобақасида бизнинг ўт ўчирувчиларимиз биринчи ўринни эгаллашибди. Улар Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг 300 сўмлик биринчи даражали пул мукофоти ҳамда эсдалик вимпели билан тақдирланди.

А. ҲОЖИХОНОВ,
1-ун комбинатининг смена мастери.

• Ишчи минбари

Ғолиблар

Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини меҳнатда улкан муваффақиятлар билан кутиб олишга бел боғлаган 6-темир-бетон буюмлари заводининг коллективи юбилей вахтасида туриб меҳнат қилмоқда.

Завод ишлаб чиқараётган маҳсулотлар шаҳримизда қад кўтараётган замонавий бинолар учун ниҳоятда зарур. Завод коллективи буюртмаларни ўз вақтида сифатли бажаришга катта эътибор бериб, йиллик планни 20 декабрда шараф билан адо этган эди.

Завод партия ва касаба союз ташкилоти ишчиларининг ташаббускорлик ҳаракатига кенг йўл очиб бериш орқали янгидан-янги тадбирларни ишлаб чиқаришга жорий қилмоқда.

Партия йиғилишларида ойлик иш планлари тузиб чиқилади ва ишга халақит берадиган камчиликларнинг тугатиш тадбирлари белгиланади. Бу эса ойдан-ойга ижобий самаралар бермоқда.

Завод коммунистлари цехлардаги меҳнат жараёнини доимо назорат қиладилар, ишчилар орасида таълим-тарбия ишлари олиб борадилар. Коммунистлар ишчиларнинг меҳнат фаолиятларигагина эмас, маданий-маиший эҳтиёжларига ҳам эътибор бермоқдалар. Масалан, ўтган йили завод партия ва касаба союз ташкилотларининг ёрдами туфайли йигирмадан ортиқ киши бепул йўлланма билан курорт ва санаторийларда ҳордиқ чиқариб қайтдилар.

Партия ташкилотининг секретари Владимир Самохвалов ҳар бир коммунистга топширилган муайян вазифани қай тарзда бажарилишини кузатиб боради. Айниқса, ишга янги келган ёшларга меҳнат интизомини тушунтириш ва уларнинг коллектив ҳаётига кўникиб олгунларига қадар алоҳида ғамхўрлик кўрсатишни ҳар бир коммунистдан қатъий талаб қилади.

Коммунистларнинг маблағларни тежаб-тергаб сарфлаш мақсадида бошлаган ишлари ҳам яхши самаралар бермоқда. Бош технолог Суннат Ғайбуллаев бошчилигида ўн кишидан иборат тежамкорлик комиссияси тузилган. Комиссия аъзоларининг яхши иш олиб бориши натижасида ўтган ўн ойда биргина арматура цехининг ўзидан 2100 сўмлик маҳсулот тежаб қолинди.

Шунингдек, завод коллективи бетон узелини янги усул билан монтаж қилиши натижасида ишлаб чиқариш қуввати икки баравар ортди. Заводда ҳар ҳафтада ўтказилиб туриладиган техника назорати куни натижасида механизмларни бузилмасдан узоқ вақт ишлаши таъминлаб турилибди.

Ўтган йили рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларини амалга ошириш билан 27 минг сўмлик маблағ тежаб қолиш кўзда тутилган эди. 26 рационализаторлик таклифи ишлаб чиқаришга жорий қилиниб, кутилгандан ҳам зиёд—73 минг сўм тежаб қолинди.

Ўзаро социалистик мусобақада эса коммунист Валентина Трешина раҳбарлик қилаётган 2-цех бетончилари пешқадамлик қилишмоқда. Ойлик топшириқларни 130-140 процентдан адо этаётган бу аҳил коллектив аъзолари ишлаб чиқараётган маҳсулотлар қайси бир қурилиш участкасига бормасин яхши баҳоланади. Ҳақиқатда ҳам 18 метр узунликдаги темир-бетон балкаларини тайёрлаш бетончилардан катта маҳорат талаб қилади.

Сув ва канализация тармоқлари учун махсус бетон плиталар етказиб бераётган М. Яшин бошлиқ бетончилар бригадаси тўғрисида ҳам фахрланиб гапирса арзийди. Деярли комсомол-ёшлардан ташкил топган бу бригада аъзолари ойлик планларини ортиғи билан бажаришмоқда.

Заводда бошланган шахсий мусобақада эса бетон узелининг оператори Маша Аскач, мотористка Таня Шекшуева, биринчи цех бетончиси Михаил Прокопев, бригада бошлиғи Асад Холиқовлар доим ғолиблик қилишмоқда.

К. НИШОНОВ,
ишчи.

Телефон қидириб

Фрунзе район, Яккасарой мавзунда бир неча юз хонадон бўлишига қарамай, фақат 51-алоқа бўлими қошидагина битта автомат телефон ўрнатилган. Аммо бу телефон ҳам ишламайди.

Мен модалар ательесида қоровул бўлиб ишлайман. Яқинда кечаси соат 12 ларда икки аёл келиб, менга мурожаат қилди. Аёлнинг бирини тўлғоқ тутмоқда. Ниҳоят бетоқат. Телефонда «тез ёрдам» чақиришни сўрайди. На чора?! Телефонимиз ишламайди. 51-алоқа бўлимига югурдим. Эшиги қулф. Шу ўртадаги бир неча ташкилотларнинг бирортасида ҳам телефон ишламайди. Ночор бир юк машинасини тўхтатиб, аёлларни жўнатдим.

Орадан икки кун ўткач, кечаси соат иккиларда яна бир ҳодиса рўй берди: ательедаги водопровод трубаси бузилиб, сув тошиб кетмоқда. Ҳозир ҳамма ёқни сув босади. Ёрдам чақириш зарур. Телефонимиз ишламайди. Атрофимиздаги 3 та автобазага, химчистка фабрикаси, ёғоч склади, бензин колонкаси, 26-мактаб ва бошқа ердаги телефонларга бир-бир кириб чиқдим. Бирортаси ҳам ишламайди. Ниҳоят Геология институтига бориб, ёрдам чақиришга муваффақ бўлдим.

Бу аҳвол қачонгача давом этаркин?

Н. НАЗАРОВ.

Ғалати манзара

«Главташкентстрой»нинг 4- қурилиш трестига қарашли 12-ётоқхонага келган киши ажойиб манзараларнинг гувоҳи бўлади. Ётоқхонада истиқомат қилувчилар бунга анча ўрганиб қолишган. Уларнинг кўпчилиги студентлар. Шуларгагина эмас, балки ётоқхонада истиқомат қилувчиларнинг барчасига яхши шароит йўқ.

Коридор ва ювиниш хоналаридаги дераза ойналари йўқ, лампочкалар ўрнатилмаган. Буғ батареялари яхши ишламайди.

Қурилишда ишловчи студентлар ва ишчилар ишдан келгандан кейин ювиниш хонасига кирадилар. Юз-қўлларини эндигина совунлаганда, сув келмай қолади-ю, шу ҳолатда ўқишга боришга ёки ўринга ётишга тўғри келади.

Бу ерда душ, иссиқ сув ва газ ҳам йўқ. Бу ҳам етмагандек, бир неча кунлаб электр қуввати ҳам бўлмай қолади.

Бир группа ётоқхона аҳли номидан.

Б. АВАЗОВ,

Хатга жами 10 киши имзо чеккан.

Водопровод бекатида

Киров районининг Жаҳон Обидова кўчасидаги Водопровод бекати бундан икки ойча муқаддам водопровод қувурлари ётқизиш учун қазилган эди. Ёғингарчилик дамларида бу жой ботқоққа айланиб, йўловчиларга қийинчилик туғдирмоқда. Айниқса, бу ердан болалар боғчаси ҳамда мактабга ўтувчиларга қийин бўлмоқда.

Наҳотки, қувур ётқизиб, йўлни асли ҳолига келтириш шунчалик қийин бўлса?!

И. АҲМАДЖОНОВ

Ариқ қачон тузатилади?

Биз Киров районидаги Чистяков кўчасида турамиз Қор ёки ёмғир ёғса жонимизни ҳовучлаб қоламиз. Негаки, ёғин суви чиқиб кетадиган ариқлар бекитилиб юборилгани оқибатида, сунъий ҳовузлар пайдо бўлиб, иморатларимизни захлатиб юборяпти. Бу ҳақда район коммунал хўжалик бўлимига ҳам мурожаат қилдик. Аммо бирор натижа чиққанича йўқ.

С. ЙЎЛДОШЕВ.

ЮЗ ЭЛЛИГИНЧИ УЧРАШУВ

Она, анчадан бери орзиқиб кутилган кун ҳам етиб келди. Бугун ҳамманинг қалбида қувонч, чеҳрасида табассум. Мактаб байрамдагидек безатилган. Ўқувчилар ҳам байрам либосида.

— Диққат! Диққат! Мактаб радио узелидан гапирамиз. Қимматли пионер ва ўқувчилар, ҳаммангизни мактабимиз мажлислар залига таклиф қиламиз. Яна бир неча минутдан кейин доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган тантанали кеча бошланади.

Безатилган, файзли залга 2000 дан зиёд қора кўзлар тўпланган. Октябрь районидаги 111-мактабнинг пионер ва ўқувчилари «Ленин ҳамиша барҳаёт» деган темада кеча ўтказишмоқда. Ильич набиралари улуғ доҳийнинг ҳаёти ва революцион фаолияти ҳақида ҳикоя қилдилар. Доҳий ҳақидаги шеър ва қўшиқлар ижро этилди.

Залда «Ленин яшади, Ленин яшамоқда, Ленин абадий яшайди!» деган сўзлар янграйди. Шу пайт залга доҳий қиёфасида республикада хизмат кўрсатган артист Обид Толипов кириб келади. Гулдурос қарсаклар янграйди.

Обид Толипов В. И Лениннинг комсомолнинг III съездида сўзлаган нутқидан парча ўқиб берди.

Бу Обид Толиповнинг пионер ва ўқувчилар билан 150-учрашуви эди. Талантли актёрнинг Ленин ролини ижро эта бошлаганига 10 йил бўлди. Бу 10 йил актёр ҳаёти ва ижодида унутилмас из қолдирди. Бу йиллар Обид ака учун ўқиш, ўрганиш ва қизғин ижодий меҳнат йиллари бўлди.

Актёр Охунбобоев номидаги республика ёш томошабинлар театрида саҳналаштирилган «Революция номи билан» спектаклида доҳий образини яратиб томошабинларни хушнуд этмоқда. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини нишонлаш учун қизғин тайёргарлик кўрилаётган шу кунларда бу спектаклни кўриш учун минглаб ёш томошабинлар келмоқда.

Пионер ва ўқувчилар ўзлари учун нақадар азиз ва мўътабар бўлган Ленин образини театр саҳнасида кўриб, катта таассуротлар билан қайтмоқдалар ва севимли актёр Обид Толиповни мактабларига таклиф этяптилар.

Шаҳримиздаги 111-мактабда ҳам ана шундай бўлди.

А. ХОЛИҚОВ.

МАҲАЛЛА ОБОДОНЛАШМОҚДА

Бешқайрағоч массивидаги Журжоний маҳалласи обод бўлмоқда. Маҳалла комитети раиси Т. Тоиров, маҳалла активларидан А. Шарофхўжаев, Ш. Фаттохов ва бошқаларнинг ташаббуслари билан клуб, чойхона, маҳалла комитети идораси учун бино қурилиб, ишга туширилди.

Маҳаллани кўкаламзорлаштиришга ҳам катта аҳамият берилмоқда. Бу ерда яшовчилар ариқ бўйларига 500 дона олма ниҳоллари ўтқазишди.

Л. ҲАМИДОВ.

НАҲОТКИ ТУШУНИШМАСА?

Шота Руставели кўчасида, Физкультурачилар майдони ёнбошида бир ошхона ишлаб турипти. Унинг пештоқига «Пловхона» деб ёзиб қўйилган. Ўзбек тилида «плов» эмас «палов» деган сўз бор. Наҳотки, бу ошхона маъмурияти шу оддий ҳақиқатни билмаса?!

Ў. ШОҲОФИЗОВ,
фотоси.

ҒИШТ ТЕРУВЧИ

Турсунбой Умаровни 4-трестнинг 4-қурилиш бошқармасидагилар ҳурмат билан тилга олишади. У коммунистик меҳнат бригадаси деган шарафли номни олиш учун курашаётган комплекс бригаданинг аъзоси.

Ўзи севган касб — ғишт терувчи деган номни сидқидилдан оқлаб келмоқда. Турсунбой ака «Билимлар уйи» биносини қуришда фаол қатнашганлиги учун Фахрий ёрлиқ ва қимматбаҳо буюм билан тақдирланди. У Ўзбекистон касаба союзлари Совети биносини, республика халқ хўжалиги ютуқлари Кўргазмаси бинолари ва бошқа турли қурилишларда қўшган ҳиссаси билан фахрланса арзийди.

Моҳир касб эгаси трест бўйича ғишт терувчилар мусобақасида фахрли ўринлардан бирини олишга муяссар бўлди. Турсунбой ака ўзи ўргатган шогирдлари — қўли гул Сайдали Убайдуллаев, Абдуғаффор Абдусатторов каби азаматлар билан бир сафда меҳнат қиляпти. Кундалик топшириқларини 145—150 процентга етказиб ишлаяпти.

У беш йилликнинг тўртинчи йилида пойтахтимиздаги ғишт терувчилар мусобақасига қизғин тайёргарлик кўряпти. Турсунбой Умаров шу мусобақада биринчи ўринни олиш учун ўз устида тинмай ишламоқда.

ФОТО АЙБНОМА

Киров районидаги 70-мактаб яқинида уч йилдан буён шу манзара. Район ижроия комитетидаги бу ишга масъул бўлган ўртоқлар Қизилтарнов кўчасини асфальт қилишга ваъда беряптилар-у, хотиржам бўляптилар...

Ш. Шомансуров
фотоси.

Фотомухбир Ю. Бутусов йўллаган бу суратда Ленин кўчасини кўриб турибсиз.

С. П. ШЧИПАЧЕВ 70 ЁШДА

МОСКВА. Бугун таниқли Совет шоири Давлат мукофоти лауреати Степан Петрович Шчипачев туғилган кунга 70 йил тўлади.

С. П. Шчипачев ижодида коммунистик аҳлоқ, муҳаббат, дўстлик катта ўрин эгаллайди. Унинг «Шушенскдаги уй», «Павлик Морозов» поэмалари ва кўпгина бошқа асарлари поэзиянинг олтин фондига кирди. Ҳозир у шеърлар цикли устида ишламоқда.

Э. Евзерихин фотоси,
ТАСС фотохроникаси.

Педагог минбари

СОФДИЛЛИК ВА РОСТГЎЙЛИК

Софдиллик ва ростгўйлик совет кишиларининг олижаноб фазилатларидандир. Бу фазилатларсиз коммунизм учун ҳаққоний курашчи бўлиш мумкин эмас. Софдиллик ва ростгўйликни инсониятнинг ҳаёт тажрибасидан ажралган ҳолда тасаввур қилиб бўлмайди, чунки бу аҳлоқий сифатлар кишиларнинг конкрет хатти-ҳаракатлари, юриш-туришларида намоён бўлади ва ривожланади. Софдиллик ва ростгўйлик — кишиларнинг сўзлари ва хатти-ҳаракатларининг ягоналигидир. Буюк педагог А. С. Макаренко: софдиллик ва ростгўйлик бу — кишиларга ва нарсаларга очиқ кўнгил ва самимий муносабатда бўлишликнинг ўзгинасидир, деган эди. Софдиллик ва ростгўйлик айниқса дўстлик, ўртоқлик муносабатларида асосий ўринни эгаллайди.

Ота-оналар, тарбиячилар, пионер ва комсомол ташкилотлари болалар ўртасида дўстлик, ўртоқлик муносабатларининг ўсишига ҳар томонлама ёрдамлашишлари керак. Болалар дўстлик туйғуларини ғоят қадрлайдилар ва шу дўстликка интиладилар. Дўстлик кишидаги энг яхши фазилатларнинг юзага чиқишига имконият туғдиради, салбий ахлоқий хислатларнинг, биринчи галда виждонсизлик ва ёлғончиликнинг тугатилишига ёрдам беради. Ота-оналар, ўқитувчиларнинг кўп сонли гувоҳлиги, болаларнинг ўзлари томонидан айтилган фикрлар шуни кўрсатадики, болалар ўртасидаги дўстлик, одатда, дўстлар муносабатига ёлғончиликнинг аралашувига қадаргина давом этади.

Болаларга яқин турган, улар ўртасидаги ўзаро муносабатларни кузатган ҳар бир киши болаларнинг ўз ўртоқлари билан бўлган муносабатларида озгина бўлса ҳам риёкорлик ва виждонсизлик кўринишлари содир бўлганда улар бунга нақадар жиддий аҳамият беришларини, улар ўз яқин ўртоқлари томонидан ёлғончиликка йўл қўйилган тақдирда унга нисбатан зўр ғазаб билан қараганликларини дарҳол билиб олиши мумкин. Яқин ўртоқлар бир-бирларини кўп нарсада кечирадилар, аммо бир-бирини алдаш ва риёкорлик қилиш дўстлар ўртасида кескин ажралишга олиб келади.

Буни ота-оналар, тарбиячилар албатта ҳисобга олишлари лозим. Болаларнинг ўртоқларига нисбатан одобсизлик билан муносабатда бўлиши, айниқса, болалар ўртасидаги дўстликни узиш учун асоссиз қилинган ҳаракат бир қатор салбий оқибатлардан ташқари болани кўпинча алдамчиликка йўллайди.

1-мактаб-интернатда ўқийдиган 13 яшар Р. исмли қизнинг яқин дугонаси бор эди. Р. нинг ота-онаси бир куни ўша қизнинг онаси билан жанжаллашиб қолди. Қизнинг ота-онаси ҳеч қандай изоҳсиз болалар ўртасидаги дўстликни дарҳол тўхтатишни талаб қилди. Р. нинг қаршилигига жавобан отаси уни қаттиқ уришди ва талабини бажармаса, ҳатто уражагини айтди. Бунинг натижасида болаларнинг дўслиги бузилмадигина эмас, бу дўстлик яна кучайди. Болалар ўз учрашувларини давом эттиравердилар. Қиз бу учрашувларини ўз ота-онасидан жуда пухталик билан яширарди. Шундай қилиб, бунга қадар ҳеч қачон ёлғон гапирмаган қиз, энди бутунлай тинч, ота-онасининг кўзига қараб, ўз дугонаси билан алоқа қилмаётганлигини, мутлақо учрашмаётганлигини айтадиган бўлди.

Бу ерда бола ёлғончилигининг сабаби аён: бунда қизнинг отаси айбли. Агар отанинг қизлар дўстлигини узиш тўғрисида мутлақо асоссиз ва адолатсиз талаби, бунинг устига қўпол жазолаш ва жазонинг такрорланиши билан қўрқитиш бўлмаганида эди, қиз бундан кейин ҳам аввалгидек ростгўй ва софдил бўлиб қолган бўлар эди.

Шу нарсага эътибор бериш керакки, бола дўстлиги фақат сўз, ишонтириш билан чекланиб қолмасдан, балки актив ва таъсирчан характерга эга бўлсин.

Агар биз болаларни тарбиялаш ишида ота-оналарнинг, педагоглар ва ўқувчилар коллективининг ягона ҳаракат йўлини таъминлай олсак, тарбиявий ишда сўзсиз муваффақиятларга эришамиз.

Усмон НИЕЗОВ,
Ю. А. Гагарин номли 1-мактаб-интернат ўқитувчиси.

КИНО ЯНГИЛИКЛАРИ

«ЎТГАН КУНЛАР» СУРАТГА ОЛИНМОҚДА

Машҳур ўзбек ёзувчиси Абдулла Қодирийнинг «Ўтган кунлар» романи кўпчилик китобхонларга таниш. Ундаги Отабек ва Кумуш образлари эса қалбларда ўчмас из қолдирган. Роман жозибалилиги, бадиий қувватининг кучлилиги билан ажралиб туради. Шу сабабли у бир неча марта нашр этилди.

Шу кунларда «Ўзбекфильм» киностудиясида «Ўтган кунлар» романи асосида фильм суратга олинмоқда. Энди китобхонлар ўз севимли қаҳрамонларини кино экранида ҳам кўришга муяссар бўладилар.

Фильм устида режиссёр-постановкачи Й. Аъзамов ва оператор М. Красиянскийлар иш олиб боришяпти.

Суратда: «Ўтган кунлар» фильмини суратга олиш пайти.

А. Глауберзон фотоси.

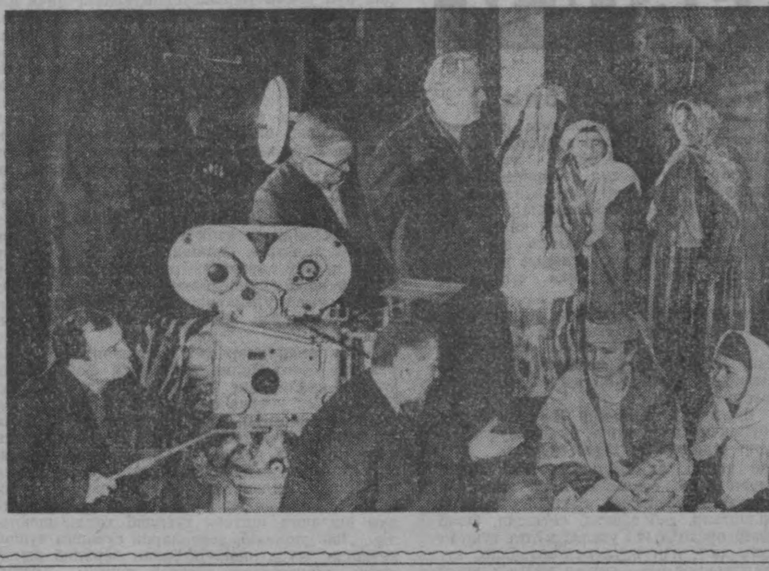

ВИКТОРИНА

ҲИНД АЁЛЛАРИ ҲАҚИДА НИМАЛАРНИ БИЛАСИЗ?

Москвадаги совет-ҳинд маданий алоқалари жамияти Совет Иттифоқи ижроия комитети Совет Иттифоқида «Ҳинд хотин-қизлари ҳаёти ҳақида нималарни биласиз?» деган мавзуда викторина ўтказишга қарор қилди.

Бугун биз ҳинд хотин-қизлари ҳақидаги саволларни эълон қиламиз.

Жавоблар қуйидаги адресга юборилсин: Москва, Калинин проспекти, 14-уй, совет-ҳинд маданий алоқалари Жамияти хотин-қизлар комиссиясига, жюри учун.

Жавоблар жўнатишнинг охирги муддати 1969 йил 28 февраль.

Викторина ғолибларига қуйидаги мукофотлар топширилади.

1 мукофот — Тож Маҳалнинг мармар модели.
2 мукофот —фил суягидан қилинган ҳайкалча.
3 мукофот—шойи сарий.
4 мукофот—зумрад тақинчоқ.
5 мукофот—ҳинд кийимидаги қўғирчоқлар, шунингдек, бешта рағбатлантирувчи мукофот—ҳинд шойи шарфлари.

Шуни ҳисобга олишингизни илтимос қиламизки, конкурсда Ҳиндистон билан шуғулланувчи мутахассислар (ҳиндшунослар, Ҳиндистон бўйича референтлар ва бошқалар) иштирок этмайдилар. Конкурсда эркаклар ҳам қатнашиши мумкин.

***

1. Ҳиндистон миллий-озодлик ҳаракатида кўпгина аёллар иштирок этган. Бу ҳаракатда ҳал қилувчи роль ўйнаган аёллар ҳам бўлган. Аёлларнинг миллий-озодлик ҳаракатда иштирок этиши ҳақида мисоллар келтиринг. Бу ҳаракатнинг таниқли раҳбарлари бўлган аёлларнинг номини санёнг.

2. Ҳиндистонда мустақилликка эришилгач, айрим аёллар ҳукуматда раҳбарлик вазифаларида ишлаганлар. Ўша пайтда губернатор аёл ва элчи аёл ҳам бўлган. Ҳиндистондаги биринчи губернатор аёл ва элчи аёл ким? Шунингдек, Ҳиндистон аёллари элчи бўлиб ишлаган мамлакатлар номини айтинг.

3. Сўнгги 20 йил давомида Ҳиндистон парламенти никоҳ ва мерос ҳуқуқида эркаклар билан баравар бўлишни таъминловчи бир қатор қонунлар қабул қилди. Бу қонунлар қайси? Шунингдек, улар Ҳиндистон аёллари ҳаётида қандай муҳим ўзгартишларга сабаб бўлди.

4. Хотин-қизлар ташкилотлари ва Ҳиндистондаги барча прогрессив жамоатчилик ягона никоҳ кодексини талаб қилмоқда. Бу қандай реформаларга сабаб бўлади ва Ҳиндистонда никоҳ ҳақида қандай қонунлар бор.

5. Ҳинд жамиятида хотин-қизлар «доури» (қалин тўлаш) системасидан кўп жафо чекканлар. Бунга сабаб нима эди.? «Доури» системасининг ўзи нима?

6. Ҳиндистонда мустақилликка эришилгач, саводхон аёллар кўпайди. Бу тараққиёт 1948—1967 йилларда қай даража ўсганлигини айтинг.

7. Ҳиндистонда болалар билан қизлар таълими ўртасида ҳамон катта фарқ бор. Бу фарқни йўқотиш учун ҳаракат қилиш керак. Нима учун шундай бўлиб келган, рақамли далиллар келтиринг.

8. Ҳиндистоннинг бош министри—аёл киши. Унинг исми ва эрининг исмини айтинг.

9. Ҳинд парламентида ва қонун чиқарувчи кенгашларда кўп аёллар бор. Бу аёллардан ўзингиз биладиганларнинг исмини айтинг.

10. «Халқлар ўртасида тинчликни сақлаш» Халқаро Ленин мукофоти лауреатига сазовор бўлган икки аёл бор. Улар ким?

11. Ҳиндистондаги Умумҳиндистон хотин-қизлар ташкилоти иккита. Булар қайси ташкилотлар?

12. Совет саҳнасига қўйилган Ҳинд эпоси қайси? Бу эпоснинг қаҳрамони ким?

13. Ҳиндистонлик кўпгина таниқли артистлар СССР да бўлган. Улар кимлар?

14. Ҳинд аёллари совет хотин-қизлари эришган тараққиётни зўр қизиқиш билан ўрганмоқдалар. Улар Совет хотин-қизлари ҳаётига бағишланган журнал ва китобларни севиб ўқийдилар. Яқинда Ҳиндистондаги бир қатор йирик шаҳарларда Совет Иттифоқида кенг тарқалган журнал ўқувчиларининг конференциялари бўлиб ўтди. Бу қайси журнал? Совет Иттифоқидан ушбу журнал конференциясини ўтказиш учун кимлар борди?

15. Ҳинд аёллари қайси йили сайлаш ҳуқуқини олган?

16. Ҳиндистон Соғлиқни сақлаш министрининг энг биринчиси аёл киши эди. Бу аёл ким?

17. Маҳатма Ганди тамда Жавоҳарлал Неруннинг хотинлари Ҳиндистоннинг мустақиллик учун ҳаракатида катта роль ўйнаган. Бу аёлларнинг номи ким?

18. Ҳиндистоннинг кўпгина қисмларида аёллар турли хил фасондаги кийимлар кийиб юрадилар. Шулардан баъзиларини топингчи?

19. Аёллар учун чиқариладиган баъзи ҳинд журналларининг номини айтинг.

20. Ҳиндистонлик бир қанча раққосалар Совет Иттифоқида бўлишди. Шулардан ўзингизга энг маъқул бўлганларининг номини айтинг.

21. Ҳиндистондаги машҳур архитектура ёдгорликларидан бири аёл шарафига қурилган. Бу ёдгорлик қайси? У ким учун бунёд этилган?

22. Машҳур ҳинд кино актрисаси таниқли рус рассомига турмушга чиққан. Бу рассом Ҳиндистонда яшайди. Ҳар иккаловининг номи нима?

23. Бир қанча ҳинд хотин-қиз ёзувчи ва шоирларининг асарлари Совет Иттифоқида таржима қилинган. Бу аёллар ким ва уларнинг қайси асарлари таржима қилинган?

24. Ҳинд эпосида кўплаб ажойиб аёл образлари бор. Шулардан баъзиларини санаңг.

25. Қадимий ҳинд ҳамда ҳинд-мусулмон тарихида аёллар кўп жасорат кўрсатган. Шундай тарихий шахслардан баъзиларини айтингчи?

26. Британия ҳукмронлигига қарши курашда бир неча ҳинд қизи қамоққа олинган ва умрбод қамоқ жазосига ҳукм қилинган. Шулардан биронтасининг номини биласизми?

***

Адабиётлар рўйхати.

«Индия» журнали, Неру. «Автобиография», «Ҳиндистоннинг кашф этилиши», Ганди «Менинг ҳаётим», Прасал «Автобиография», Н. Гусева «Ҳинд аёлларининг аҳволи», «Советская этнография», 1949 йил; Журнал «Народи Южной Азии», Советская этнография. Гопалан «Карела»; Народ малаяли.

ВРАЧ қабулида

ОЁҚ ОҒРИГАНДА

Одам юриб кетаётиб, ноқулай ҳаракат қилиб қўйганда, ёки ғадир-будур жойда шошилиб юрганда, ёҳуд спорт машғулоти ўтказаётганида бирданига оёғи оғриб қолади. Ҳа, ҳозир ўтиб кетади, деб унча эътибор бермайди киши. Бироқ баъзида юролмай қолиши ҳам мумкин.

Бундай пайтда болдирдаги пайларга ортиқча куч келиб, уни ўраб олган мускуллар қисқариб улгуролмай қолган бўлади. Натижада томир тортишади ёки пай узилади.

Томир тортишганида пайнинг баъзи толалари узилади, бундай пайтда оёқ бир оз оғриб, кейин оғриқ қолади. Оёқ у қадар шишмайди, айтарли кўкармайди ҳам. Шу хил кўнгилсиз ҳодиса рўй берганда нима қилиш керак?

Бунда оғриган жойга совуқ сувда хўлланган сочиқ босиш керак. Бир ярим-икки соат ўтгандан кейин оғриқ босила бошлаб, шиш бир мунча қайтгач, ўша жойни саккиз рақамига ўхшатиб, яхшилаб боғлаб қўйиш керак. Бинтни шикастланган жойдан озгина юқорига чиқариб, болдирдан ўрай бошлаш керак. Ундан кейин товонга олиб ўтиш тавсия этилади. Сўнгра яна болдирга ўтказиш керак. Шикастланганнинг эрта кунидан бошлаб, 37 даража иссиқликдаги ванна қабул қилиш тавсия этилади. Оёқни ваннада 10—15 минут давомида тутиш керак.

Пайлар бутунлай узилганда эса оёқ дарҳол шишиб, қон қуйилади. Одам оёғини босолмай қолади.

Бунда дарҳол поликлиникага, хирургга мурожаат қилиш керак. У ерда оёқ гипслаб, ўраб қўйилади. Бир-икки ҳафта ўтгач гипс олингандан кейин физиотерапевтик жиҳатдан даволаш давом этади. Массаж берилади, ванна қилинади, даволаш гимнастикаси билан шуғуллантирилади.

Баъзида болдирнинг шикастланиши мумуман болдир пайларини анча сусайтириб қўяди. Бир марта шикастланган бундай оёқ текис жойда кетаётганда ҳам қайрилиб кетаверади. Шу сабабли ҳам болдири шикастланган одамлар мускулларини чиниқтиришлари керак. Бунинг учун қуйидаги машқларни бажариш керак.

Стулга ўтириб, товонни қўл билан ушлаб, оёқни букиш ва чўзиш лозим. Яна оёқ бармоқлари билан копток думалатиш тавсия этилади. Шунингдек, оёқ бармоқлари билан қаламга ўхшаш кичик нарсаларни ушлашни машқ қилиш керак. Велосипед ҳамда чанғида учиш жуда қўл келади. Ёзда бундай одамлар оёқяланг қумда, ўт-ўлан устида, тош устида юришлари керак.

Бундай пайтда илиқ ванна қилиш ярамайди. Оёқ бу хил шикастланганда 19—20 даражали совуқ сув билан ҳар куни уйқу олдидан ювилиши керак.

Энг яхшиси массаждир. Уни стулда ўтириб бажарилади. Оёқни товондан бошлаб болдирга томон силаш керак.

Оёғи тез-тез қайрилиб турадиган одамлар узоқ йўлга чиққанларида ёки спорт билан шуғулланганларида болдирларини бинт билан ўраб олишлари керак. Дорихоналарда «Голеностоп» дейилган махсус эластик боғлоғичлар сотилади, шулар билан боғлаб қўйиш керак.

Т. Н. РАҲИМОВА,
медицина фанлари кандидати.

ОБОД ҚИШЛОҚЛАР

НАМАНГАН. Учқўрғон районидаги «Пахтакор» колхози территориясида қишлоқ бинокорлари бу йил янги биноларни қуриш учун дастлабки пойдеворларни қўйдилар. Бу ерда бош лойиҳага мувофиқ ҳозирги замон типидаги посёлка қад кўтаради.

Поп районидаги Ленин номли ва «Москва» колхозларида ҳам шаҳар типидаги посёлкалар қурилмоқда.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

Матбуот гувоҳлик беради

РЕАКЦИЯНИНГ «ҚОРА ЛЕГИОНИ»

Мен Флоридадаги фашист полициячиларга биринчи марта 1936 йилда дуч келган эдим. Улар 1861—1865 йиллардаги граждан урушидан кейин дарҳол пайдо бўлган ва 1915 йилда яна жонланган иркчи Ку-клукс-клан Ташкилотининг аъзолари эдилар. Флоридага келганимда ку-клукс-кланчилар ҳукумат амалдорлари ўртасида катта таъсирга эга бўлган эдилар.

Мен «Дейли Уоркер» газетасининг саҳифаларида ишчилар раҳбарини ўласи қилиб урган полиция оиласи устида бўладиган суд процессини ёритишим керак эди. Бу суд процесси шахтёрлар яшайдиган кичкина Бартау шаҳарчасида бўлиб ўтди. Клан ўзини оқлайдиган ҳукмни кутган эди. Судья улар «доираси»даги киши эди. Маслаҳатчилар ўзларини «инсофли» қилиб тутардилар. Аммо улар бир нарсани баҳоламадилар. Маслаҳатчилар орасида кекса киши бор эди. Уни бундан ўн етти йил илгари куклукскланчилар иш ташлашда қатнашганлиги учун шафқатсиз урган эдилар. У судда бандитларни фош қилди. Суд кланчиларни «айбли» деб топди.

Ҳозирги вақтда куклукскланчилар борган сари кўпайиб боряпти. Уларнинг вазифаси оқ ва қора танли ишчиларнинг эзувчиларга қарши курашда бирлашувларига тўсқинлик қилишдан иборат.

Мен ҳали Флоридада эканлигимда газеталар Мичиган ва Огайо шаҳарларидаги автомобиль заводларида янги фашист ташкилотлари тузилганлиги ҳақида хабар қилдилар. Бу ташкилотлар «Қора легион» деб аталар ва куклуксланнинг бир тури эди. «Қора легион»га «Дженерал моторс», «Форд», «Хадсон» ва бошқа компаниялар ҳомийлик қилларди. Улар ўз қаторларини полициячилар, қамоқхона назоратчилари, шерифлар, миллий гвардия офицерлари ва бошқа шу кабилар ҳисобига тўлдирарди. «Қора легион» айниқса ўз фаолиятини кенг қулоч ёйдирди. Атоқли коммунист Жорж Марчук «Қора легион»нинг дастлабки қурбонларидан бири бўлди. У автомобиль саноати касаба союзининг раҳбарларидан бири эди. Уни кўчадан боши ўқ билан тешилган ҳолда топишди. Қотилликдан олдин унга коммунистик фаолиятини тугатишни талаб қилиб хат юборган эдилар. Сўнгра Америка меҳнат федерациясининг активларидан бири Жон Билак ўлдирилди. Унинг жасади Монродан 10 миль наридаги йўлдан топиб олинди. Билак «Хадсон» заводида иш ташлашни ташкил этишда қатнашган эди...

«Қора легион»га кирган ҳар бир киши ўзини коммунизмга қарши курашга бағишлаши ҳақида қасамёд қилади. «Легионер» эсдалигида: «Биз иркий тенгликка эришиш учун ҳар қандай уринишларга қарши чиқамиз» деб ёзилган. Фашист муттаҳамлар баъзан негрларни спорт тариқасида ҳазиллашиб ов қилар эдилар. Уларга мисол учун Детройт полициясининг комиссари Генрих Пиккерт, прокурор Данкэн Маккреа ва бошқа юқори мартабали амалдорлар ҳомийлик қилмоқда.

«Қора легион» оммавий норозилик таъсири остида ўз фаолиятини юзаки равишда тўхтатишга мажбур бўлди. Аммо ҳозирги вақтда вазият жуда оз ўзгарди.

Ҳозир Лос-Анжелеснинг ўзидагина икки полициячи «Жон Берч» деб аталган ошкор фашист жамиятининг аъзоси ҳисобланади. Берччилар Чикагода полиция формасини кийиб юрадилар. Нью-Йорк полициясининг комиссари Лири эса ўз қўл остидагиларнинг бу жамиятга аъзо бўлиб киришн учун расмий равишда рухсат бериб қўйди.

Полициячиларнинг шу йил ёзда Чикагода бўлганидек тинч намойишчиларни калтаклай олиши, негрларни Пэнтердаги суд процессида бўлганидек суд залининг ўзидаёқ жазолай олиши, бунинг устига «Ҳокимият кўк мундирларга!» деб талаб қилиши таажжубланарли бир ҳол эмас.

Мамлакатнинг фашист полиция давлатига айланаётгани тобора равшанроқ бўлиб қоляпти.

Арт. ШИЛДС,
«Дейли Уорлд» мухбири.

(АПН).

Австрия футбол федерацияси кўп вақтгача бир масалани ҳал этолмаяпти: футбол майдонларига хотин-қиз судьялар киритилиши керакми ёки йўқми!

Бундан бир неча йил муқаддам Швейцарияда Молл деб аталмиш бир аёл футбол судьялари учун талаб қилинадиган низом имтиҳонидан яхши ўтди. Аммо уни бирданига футбол матчларининг тақдирини ҳал этишга қўйишмади. Унга майдонга чиқиш учун имконият берилгач, у қиз ўз ишини ниҳоятда намунали адо этди.

Мана Австриядан олинган сўнгги янгилик. Биз «Фолкоштимме» газетасидан олиб босаётган суратда Австриядаги ягона футбол судьяси Сильвия Ружицка ифодаланган. Тўғри, ҳозирча унга фақат ўсмирлар командаси ўйинини ҳал қилиш топширилган.

(АПН).

КАНИКУЛ МАЗМУНЛИ ЎТМОҚДА

Олам қорга бурканган. Ҳаммаёққа оппоқ чойшаб ёзилгандай. Қорнинг гупиллаб ёғиб бериши каникул пайтига тўғри келишини айтмайсизми! Болаларнинг севинчлари ичларига сиғмайди. Бири чана, бири коньки, чанғи учган, қор бўрон ўйнаган. Ҳаммаанинг дили равшан тортиб кетгани совуқдан қирмизи тусга кирган чеҳралар, табассумларда равшан кўриниб турибди.

Қорга думалаб ағанаш дейсизми, қувлашмачоқ ўйнаш дейсизми... Буларнинг ҳаммаси шод гурунг, қувноқ қаҳқаҳага сабаб. Хуллас қиш қишлигини қилиб катта-кичикка олам севинчни бахш этди. [1-сурат].

Каникулда бир хиллар қиш нашъасини тўлалигича тотиб ҳузур қилишса, бошқалар қишда ҳам гуллар шайдоси бўлиб қолишяпти. Гулчеҳра Ғафурова, Мукаррама Мирзаева, Нафиса Хўжаметоваларни кўпинча республика ёш табиатшунослар станциясида кўрасиз. [2-сурат]. Гулчилик тўгараги раҳбари Абдували Усмонов 120-мактабнинг бешинчи синф ўқувчилари — уч дугонага теплицадаги гуллар парваришини ишониб топширди.

Суратда кўриб турганингиздай, уларнинг бирлари муаттар ҳиди анқиб, чиройи билан дилни ҳушнуд этиб турган гулларни суғоради, бошқаси тагини юмшатади, баргларини авайлаб ювади, теплицадаги намликни, иссиқликни текширади. Янги-янги гул навларини кўпайтиришда ҳисса қўшади.

Лабиба билан Рафаэлга ўхшаш болалар ҳайвонот боғидаги турли-туман ҳайвонларни қизиқиб томоша қилишяпти. Ака-сингил Бадриддиновлар кўп нарсани билишга интилишади. Улар ҳайвонларнинг қаердан келтирилгани, нималар ейиши, қайси оилага мансублиги — ҳаммаҳаммасини билгилари келади. Кўп нарсани билганликлари учун ҳам улар дарсларни ўзлаштиришда ҳам қийналмайдилар.

Шу кунларда санъат музейи ҳам гавжум. Ўқувчилар Ўзбекистон рассомларининг ажойиб расмларини мароқ билан томоша қилаяптилар. Мана деворда худди ҳаётдагидай жонлилик, меҳрибон кампир она. Ёнида чойнак, қўлида пиёла. Этагида милтиқ. У посбон. Бу манзара томошабинни хаёл дарёсига ғарқ қилмай иложи йўқ.

Пионер саройлари, уйлари, мактаб тўгараклари, ёш табиатшунослар, техниклар станциялари, кино-театрлар ва циркда вақтини хушчақчақлик билан ўтказаётган ўқувчиларни кўрсангиз, қишки каникулнинг нечоғлик мазмунли ва кўнгилли ўтаётганига амин бўласиз.

Р. Альбеков фотолари.

Олесь ГОНЧАР.

(Романдан боблар)

ЧУПОНЛАР бир-бирларига имлашиб уч-тўртта текинхўр аёл лой қораётган қўйхона томонга қарашади. Улар қонунга, суд қарорига биноан ўз муддатларини ўташ учун шаҳардан совхозга жўнатилишган. Бошқа совхозлар уларни олишдан бош тортишипти, операциядан кейин, ошқозонининг учдан бири қолганига қарамай, яна илгариги шахти билан ўз ишига киришиб кетган Пахом Хрисанфович ҳам олмайман, деган экан.

— Менга бунақа махлуқларни рўпара қилмай қўяқолинглар!—деб текинхўр аёллардан қутилмоқчи бўлипти.—Нега энди мен олишим керак экан? Нима учун «Приморский»га юборақолмайсизлар? Нима, уларнинг хўжаликларидан бизники камми?

Аммо бу масалада Лукия Назаровнанинг фикри бўлакча эди: ахир бу махлуқларни ҳам кимдир тарбиялаши керак-ку.

Шундай қилиб, бу текинхўрларни одил суд қўлидан олиб, совхозга олиб келишди. Канвой билан олиб келиб, бошқалар қатори эркин ишланглар, деб ташлаб кетишди. Олиб келинганлар орасида иш устида қўлга тушган савдогарлар ҳам, ичи қора сектанткалар, курорт шаҳарларнинг пляжларида қўлга тушган ахлоқи бузуқ аёллар ҳам бор эди, улардан биттаси малла, кўхлиққина аёл ўзини ахлоқли қилиб кўрсатар, оилам бор, дерди. Фақат айби шуки, эрининг ишини адаштиргани-адаштирган эди: бир сафар учувчининг хотиниман деса, яна бир сафар сув ости кемасида хизмат қиладиган денгизчи дерди. Мана шу Варя арақхўр лақабли аёл билан иккита индамас сектанткалар тақсим вақтида ишлаш учун Горпишченконинг бригадасига тушиб қолишибди.

Чиндан ҳам бу аёлларнинг юриш-туриши жуда кулгили эди. Ўша учувчинингми, денгизчинингми, хотиниман деган аёлнинг юбкасини баланд кўтарволиб ўз дугоналари билан бирга худди турнага ўхшаб гир айланиб лой қориб юришини кўрган ҳар қандай одамнинг ҳам кулиб юбормай иложи йўқ эди. Муздай лойни эзғилай-эзғилай пишитишгандан кейин, ўша лой билан қўтонларнинг тешик-тешикларини қишда қўзиларга шамол тегмасин учун уриб чиқишади. Тоня баъзи-баъзида Варяга подани боқишга ҳам рухсат бериб туради, унинг бу ишга устихони йўқ: энг яхши кийимларини кийиб олади-да, подaнинг олдига худди танцага кетаётгандай отланиб чиқади. Қўлида шаҳарда тутиб юрган сумкаси, бармоқларида ҳали тушиб кетиб улгурмаган лак, бошида жингалаги кетиб улгурмаган бўялган соч... Қўйларни айлантириб, ўтлатиб юради— юради-да, сумкасидан ойнакчасини олиб, бўялган лабларининг устидан яна бўёқ юргизиб қўйиб, тағин қўйларини боқиб юраверади. Юзларини ажин босган, сўлғин, овози хирилдоқ, балки ўша ёқларда, айш-ишрат базмларида юрганда у бутунлай бошқача бир аёл бўлган бўлиши мумкин-у, аммо бу ерда у жуда итоаткор бўлиб, аянч бир аҳволга тушиб қолган. У Тоня қандай топшириқ бермасин, бир сўзини икки қилмай бажаришга тайёр. Тоня баъзан ачиниб ҳам кетарди унга. «Одамзод шунчалик ҳам тубанлашиб кетадими»,—деб ўйларди неча марталаб Тоня ва бир куни эмас-бир кун бу текинхўр аёлнинг тузалиб кетишига, сохта бир соддадиллик билан учувчи эри- эртасига эса сув ости кемасидаги денгизчи эри тўғрисида гапириб, қонуний эрим эди-ю фақат вақтида ЗАГСдан ўтиб қўймаган эканман, деб ачинишларига жуда-жуда ишонгиси келарди.

— Агар билиб қолса, мени албатта қидириб топади, суд чиқарган қарорни бекор қилдиради, ана ўшанда биз яна одамлардай янгидан турмуш қурамиз,—дерди у ойнага қараб у ёқ-бу ёғини тўғрилар экан. Тоня бўлса бу бебахт аёлга раҳми келиб, ачиниб қараб турарди.

Корней билан Демид ҳам, гарчи бундай хонимларни унча хуш кўришмасалар ҳам, орадан кўп ўтмай Варька-текинхўрнинг анча фаросатлилигини, топшириқларни бажонидил бажараётганини пайқаб қолишди. У айниқса ҳалигача ҳам отарда диконглаб юрган чўлоқ қўзичоққа алоҳида эътибор билан қарарди. Унинг орқасидан худди энагадай юрар, подадан орқада қолиб маърайбошлади дегунча, ёнига югуриб борарди, унинг маймоқ оёқлари билан туриб оламан деб унналиб қийналаётганини кўрганида эса, кўзларига ёш келиб кетарди. Ишга астойдил кўнгил қўйгани сари, чўпонлар ҳам унга дурустроғ рўйхуш берадиган бўлишди. Айниқса Тоня ўзининг «Педагогик поэма»сига қаттиқ ишонар, чўпонлар ҳам энди кесатиқ-муқатиқларини кўпроқ сектант аёлларга қилишарди. Негаки улар жуда қайсар, аввалига ишга бўйинлари ёр бермай юрди, чўпонларнинг заҳархандаларига ё ғиқ этмай тураверишар ё бўлмаса тавротдан ҳазин сураларни келтириш билан жавоб қилишарди.

Мана энди улар ҳам ишлашяпти. Тоня ўзининг бригадирлик ҳуқуқидан фойдаланиб, уларни қўйларнинг қўтонини тозалашга мажбур қилган: у ерни суванглар, анави ерни супириб-сидиринглар, ҳов анави ерга тўшама солинглар. Итоаткорлик билан ишлашяпти, афтидан Тоня уларга нимаики ишни буюрса, худога манзур бўладиган иш, деб ўйлашса керак. Ким билади, балки чўпонларнинг куни билан қилаётган ишларини кўра-кўра, уларда ҳам ишлашга иштиёқ туғилиб қолди шекиллик. Лой қоришиб, деворларни сувашга тушиб кетишди; жуда иноқлик билан берилиб ишлашади—ташқаридан кузатиб турган одам, уларни сира ҳам суд томонидан жазоланган ва энди бу ерга келиб жазо муддатини ўтаётган аёллар деб ўйламайди.

Тушки овқатдан кейин текинхўр аёллар яна ҳам очилиб кетишади. Айниқса Варька-текинхўр, унга Корнейнинг раҳмдил хотини бир рюмка арoқ инъом қилган эди. Ўзи бўлса ҳа деб шишадан кўзингни узолмайсан, деб эрини койигани-койиган. Энди сектанткалар эмас, Варька хириллаган овоз билан тавроддан сура келтириб ўтирарди.

— Бекорчи оворагарчилик, нуқул бекорчи ҳаракат. Даҳшатли суд. атом суди эмиш— хўш, нима бўпти? Мен дружиначилардан бўлак ҳеч кимдан, ҳеч нимадан қўрқмайман!

Ҳозир у жуда хурсанд эди, унинг паншаха дастасини нўноқлик билан қўлтиғига қисиб, ҳамманинг кўзи олдида лабларини бўяшига разм солиб турган чўпонлар ҳам хурсанд!

Ёлғиз Тонягина қўйларини рухи тушиб чўмилтирарди. У уйидан нимадандир хафа бўлиб, кўзлари қизариб қайтган. Бу Варя текинхўрнинг диққатидан четда қолмайди, қизнинг нимадандир хафа бўлиб юрганини даставвал у пайқайди.

— Тинчликми, Тоня?—деб сўрайди у аста, чўпонлар ёнидан туриб кетиш олдида. Тоня бўлса, ишингизни қилинг, дегандай қўлини силтаб қўяқолади.

Тоня тажанг бўлиб яна қўй-қўзиларини кўпириб ётган ваннага шохидан босиб-босиб чўмилтиришга тутинади.

Бугун Тонянинг диққати ошганича бор эди. Эртага совхоздаги синфдошлари яна биттага камаяди, яна битта синфдоши билан хайрлашади, бу синфдоши—Виталик. Унинг бундан хабар топганига бир неча кун бўлади, айрилиқ муқаррарлигини ҳам биларди, ўзини шунга тайёрлаб юрарди. Аммо ҳозир ўқувчи болалар олиб келиб берган хатни ўқиб, эртага кетадиган бўлганини билиб ўзини тутиб туролмайди, йиғлаб юборади. Ўша болалар, ўқувчиларнинг олдида кўзидан ёш шашқатор бўлиб оқиб кетади. Тўртинчи «Б» да ўқийдиган бу иккала бола, ўзларининг илгариги вожатийларига ҳуркибгина қараб, Тоняга мактабларидаги тарих музейи тўғрисида нималардир деб ғулдурашади, ўқитувчилари ва ёш тарихчилар тўгараги номидан, музейларига чўпонларнинг қадимий бирон нарсаларини совға қилиб беришини илтимос қилишади. Тоня ўзини қўлга олиб, бироз юпанади-да, чиндан ҳам мактаб музейига нимани берсам бўларкин, деб ўйлай бошлайди. Тонянинг мактабидаги бу тарих музейига ихлоси баланд эди. Чўпоннинг калтагини берсаммикин? Отасининг мис билан безатилган калтаги томнинг тагидаги қозиқда шамолдан тебраниб турарди. Тарихчи болалар эса унга завқ билан тикилиб қолишганди. Ялтироқ, ўт-ўланлар тегавериб, фил суягидай сип-силлиқ бўлиб кетган эди бу ҳасса. Аммо буни бериб юборишга Тонянинг ҳақи йўқ эди: ҳали бу ҳасса отасигаям, унгаям кўп иш беради. У қўйни чўмилтираётганда олиб қўйган мана бу уй ёнида ётган янгроқ қўнғироқни ҳам беролмайди. Уни кўрганда ёш тарихчиларнинг кўзлари ўйнаб кетади.

— Агар мана шу қўнғироқни берганингизда эди,—қўрқа-писа сўраб кўришади улар.— Бу чўпонлардан жуда яхши экспонат бўлардида.

— Йўқ, қўнғироқни беролмайман,—дейди Тоня.—Қўнғироқсиз кечаси ўтлатгани олиб чиқиб бўлмайди қўйларни.

Ўйлаб-ўйлаб охири у музейга чўпонларнинг бир вақтлар овқат ичиб юрган заранг косаларини беришга қарор қилади. Ҳозир чўпонлар овқатни ёғоч товоқда ичмайдиган бўлиб кетишган. Тутилмай ётганига заранг тоғорача қуриб, сирлари кўчиб кетган эди.

Болалар заранг косани жон деб олишади, Тоня бўлса ҳаёлида уни мактаб музей хонасининг қаерига қўйишларини чамалаб кўради. Бу хонанинг ташкил этилишида Тоня ҳам анча-мунча жонбозлик кўрсатган эди. Хона анча дурустгина чиққан. Унга кирган одам бу ерга келиб дарров экспонат ҳолатига кирган оддий нарсаларни кўради. Экспонатлар орасида чўпонларнинг калтаги ҳам, кийим-кечаги, асбоб-ускуналари ҳам бор. Ҳатто Украинанинг ғарбий областларидан кўчиб келган оналарнинг гул тикилган кўйлакларидан ҳам намуна бор. Бу музейчада мактабнинг дунёнинг ҳар бурчагига тарқаб кетган собиқ ўқувчиларидан ҳам келган ҳар хил совға-саломлар бор. Биттаси Вьетнам маркасидан, яна биттаси Урал тошларидан юборган. Музейнинг ҳаммасидан ҳам қизиқроқ экспонати биринчи космонавтнинг ерга қўнган заҳоти олинган ноёб сурати эди. Бу ҳозир космонавтни ҳаммадан олдинроқ кўриш имконини берадиган пастда ишлаётган мактабнинг собиқ ўқувчиларидан бирининг қадрдон мактабига совғаси эди. Суратдаги космонавтнинг соч-соқоли ўсиб кетган, чеҳраси ҳорғин, газета саҳифаларидаги кулиб турган суратига унча ўхшамас эди. Тоня кўпинча шу сурат олдида тўхтаб қолар ва бунга Виталикнинг бироз рашки ҳам келар эди.

Мактабдан келган ўқувчилар жуда хира чиқиб қолишади. Улар Тонядан мактаб музейи учун суратини беришини сўрай бошлашади:

— Сиз энди чўпонсиз-ку, мактабимизнинг фахрисиз, ўқитувчимиз шундай деди.

Тоня қатъий рад жавоби беради, ҳали менинг суратимни қўйиш эрта, дейди. Ёзлик ошхонада ғимирлаб юрган Демиднинг хотини эса, бу гапни эшитиб қаттиқ бақириб беради:

— Балки мана бу печканиям музейингизга берсак бўлар? Бошқа совхозларда чўпонларнинг ошхонасигаям газ плитасини ўрнатиб беришмоқчи, бизнинг бошлиғларимизнинг ҳаёлига ҳам келмайди. Ана, деразаларнинг ойнаси ҳам синиб ётипти, унга ким ойна солиб беради?

У болаларга худди катталарга қичқиргандай қичқирар, ғўё унинг барча қийинчиликларига шу болалар айбдордек, шанғиллашдан сира тўхтамасди.

(Давоми бор).

(ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган сонларида).

Спорт

Қуйи физкультура коллективлари ҳаётидан

УМИДЛИ ЎРИНБОСАРЛАР

«Спорт клуби» деган тушунча ҳаётимизга чуқур сингиб бормоқда. Тошкент давлат университети, Ўзбекистон Физкультура институтларининг спорт клублари, «Чимён», «Нефтяник», «Тўқимачи» клубларининг довруғи республикамиздан ташқарида ҳам маълум.

Яқинда клублар сони яна биттага — мактаб физкультура коллективи ҳисобига кўпайди. «Спорт клуби» деган фахрий ном Тошкент шаҳар, Киров районидаги 58-мактаб физкультура коллективига берилди.

Қизиғи шундаки, республикамиздаги мавжуд. 6.827 та мактабдан фақат биттасигина — 58-мактаб физкультура коллективигина биринчи бўлиб, умумтаълим мактабларидаги спорт клублари ҳақидаги Низом талабларини бажарди. Мана энди мактабда «Авангард» спорт клуби ишлаб турибди.

Хўш, бундай катта ютуққа қандай қилиб эришилди?

...Бундан уч йил муқаддам, асбобсозлик заводи ва абразив комбинати атрофида янги—58-мактаб қад кўтарди. Мактаб атрофи ялanглик эди. Барча типовой мактаблардаги сингари— 58 -мактабда ҳам спорт ва мажлислар зали бор.. Аммо қурувчилар мактабни болалар ихтиёрига топшираётиб, бир нарсани—спорт майдончалари қуриб беришни «эсдан чиқаргандилар». Ҳақиқий спорт базасисиз физкультура ишини кенг йўлга солиб бўлмасди. Худди шу тариқа мактаб коллективи олдида спорт базасини бунёд этиш биринчи даражали муаммога айланди..

Мактаб очиқ партия мажлиси ва педсоветида ялангликка ҳужум қилишга қарор қилинди. Асбобсозлик заводи мактаб коллективига бу ишда амалий ёрдам берди. Иш авжига чиқди.

1966 йил баҳорига келиб ўқувчилар стадиони тайёр бўлди.

Иштаҳа овқат пайтида очилади, деган гап бор. Тошкент уйсозлик комбинатининг иккинчи бошқарма монтажчилари мактаб стадионини бошқармага қарашли участка ҳисобига кенгайтиришни таклиф қилдилар. Таклиф бажонудил қабул қилинди. Бетон деворларини монтажчиларнинг ўзлари йиғдилар.

Стадион қурилиши комсомол зарбдор қурилиши деб эълон қилинди. Стадионда 400 метрли югуриш йўлкаси, 4 та волейбол, 2 та баскетбол майдончалари, 4 та сакраш жойи бунёд қилинди.

Мактаб ўқувчилари спартакиадаси ёшлик ва гўзаллик байрами бўлибгина қолмай, маҳорат ва оммавий-спорт ишларининг қай даражада йўлга қўйилганига имтиҳон ҳамдир.

58-мактабда йилига икки марта ўқувчилар спартакиадаси бўлиб ўтади.

Спартакиада программасига енгил атлетика, бадиий ва спорт гимнастикаси, шахмат, волейбол, баскетбол, стол тенниси мусобақаларидан ташқари, умумий жисмоний тайёргарлик кўриги ҳамда кўрсатишли чиқишлар ҳам киритилади.

Спорт байрамига кўриладиган барча тайёргарликлар болаларнинг физкультурага бўлган муҳаббатларини янада алангалантирарди.

«Авангард» спорт клубининг 400 дан зиёд разрядли спортчи аъзоси бор.. Клуб фақат ўтган йилнинг ўзидаёқ 200 разрядчи ҳисобига бойиди. 205 та ўғил-қиз ГТО ва БТОзначокларига норма топширишди.. 8 спортчига «Спорт бўйича судья» унвони берилди. 14 та ўқувчидан жамоатчи инструкторлар тайёрланди.

Бу ютуқ ўзидан-қўлга киритилгани йўқ. У мактабда ўқув-тарбия ҳамда синфдан ташқари оммавий-спорт ишлари тўғри йўлга қўйилганлигининг натижасидир.

Мактаб директори Е. Волкоданова шундай деди:

— Мактабимиз обрўсини бизга кубоклар, ёрлиқлар, мукофотлар олиб берадиган бир қисм спортчиларда, деб билмаймиз. Мактабимизнинг обрўси— барча ўқувчиларнинг жисмоний тарбия машғулотларига оммавий жалб қилинишидадир. Қаерда-ки, оммавийлик бор экан, у ерда маҳорат ҳам бўлади.

Қатор-қатор кубоклар, диплом ва ёрлиқлар 58-мактаб ўқувчиларининг ғалабаларидан ҳикоя қилиб турибди.

Агар физкультура ўқитувчиси Г. Осокин педагогларга, комсомолларга, ўқувчиларга таяниб иш кўрмаганида эди, бундай ютуқлар қўлга киритилмасди. Осокин болалар ичидан С. Писарев, С. Ҳошимов, А. Ҳикматов, М. Жумабоева, Э. Абдулина, Х. Зокирёева каби ёрдамчиларни топиб олди.

Мактабда ажойиб анъана бор: барча ёрлиқлар, шаҳодатномалар, значоклар тантанали линейкаларда топширилади. Мактабда ўтган йилдан бошлаб спорт ишлари йилномаси тутиляпти. Бу мактабда ўқиган СССР спорт мастерлари, ака-ука Казаков ва Аблаевлар болалар ҳузурига тез-тез келиб туришади.

Авангард—илғор, олдинда борувчи демакдир. «Авангард» спорт клуби ҳозирча республикамизда ягонадир. У эндигина оёққа туряпти, куч йиғяпти. «Авангард» бошқа мактаблар физкультура коллективларига қандай ишлаш кераклигини кўрсатмоқда.

Э. ХЎЖАЕВ.

СУРАТДА: Республикамизнинг таниқли шахматчиларидан бири спорт мастери Роза Портан. Н. Надеждин фотоси.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

Радио

7 январь СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 «Пахтакорларнинг қишлпалласидаги ишлари» деган суҳбат (русча). 18.10 А. Скрябин. В. Софроницкий ижросида 3-соната. 18.40 Спорт эшиттириши (ўзбекча). 19.20 Ўзбек опералардан парчалар. 20.00 «ЁШЛИК» радиостанциясининг программаси. 20.30 Ёшлар учун концерт (ўзбекча). 21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча). 21.10 Қишлоқ меҳнаткашлари учун. «Илғор тажриба мактаби» деган эшиттириш ва концерт. 21.55 «Саломатлик — туман бойлик» (ўзбекча). 22.20 Вальслар. 22.40 Севимли ёзувчилар радиокутубхонаси. Ғафур Ғулом ҳикоялари (ўзбекча). 23.15 «Дам олиш соатида» деган концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 М. Горький «Инсон» радиокомпозицияси (ўзбекча). 19.30 Совет Армияси жангчилари учун концерт (русча). 20.00 А. Аминов концерти (тожикча). 20.30 Қорақалпоқ куйлари. 20.50 «Данғаранинг янги ҳаёти». Тожикистон радиосининг эшиттириши (русча). 21.00 Ж. Жабборов. «Йўлдаги ўйлар» поэмасидан парча (ўзбекча). 21.40 Москва. Миллионлар ленинча университети.

8 январь ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 Тонгги концерт. 7.40 Чолғу куйлари. 8.25 Ўзбекистон радиоси солистларининг концерти. 9.30 Г. Мушель. Фортепьяно, скрипка ва виолончел учун пьесалар. 9.50 «Коммунистик тарбиянинг ленинча принциплари» деган суҳбат (тожикча). 11.15 «Инсон заковати» деган радиоочерк (ўзбекча). 11.25 Шўх концерт (ўзбекча). 12.45 Куйлар. 13.30 Эстрада концерти (русча). 16.10 «Композитор Т. Жалилов» деган концерт-очерк. 16.50 «Правда» газетасининг обзори. 17.00 «Ўзбекистоннинг музика маданияти». Ўзбек Давлат филармонияси симфоник оркестри.

18.00 «Аҳолига савдо хизмати кўрсатишнинг янги шакллари» деган эшиттириш (русча). 18.10 СССР Давлат рус хорининг концерти. 18.40 Спорт эшиттириши (русча). 20.00 «Индустрлашган Ўзбекистон» радиожурнали. 20.30 Саноат ходимлари учун концерт (ўзбекча). 21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча). 21.10 Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.20 Қўшиқлар (ўзбекча). 22.40 Шеърият кечаси. 23.15 «Куйлар тинглаб дам оламиз» деган концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Латин Америкаси халқларининг куйлари. 19.00 Ўзбек балетларидан парчалар. 19.30 «Ўзбек драматургиясида Ленин образи» (русча). 20.00 Тожикистон композиторларининг қўшиқлари. 20.30 Корейс куйлари. 21.00 Қардош халқлар адабиёти. Молдавия ёзувчиси Феодосий Видрашкунинг «Бир қути конфет» деган ҳикояси (ўзбекча). 21.40 Москва. Миллионлар ленинча университети.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 И. Штраус. «Лўли барони» опереттасининг монтажи. 16.00 «Фарҳод ва Ширин» музикали драмасининг монтажи.

Телевизор

7 январь СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 Телевизион янгиликлар. 18.15 Болалар учун. «Ким энг кучли». Мультфильм. 18.30 «Ташавтомаш»чиларнинг ленинча меҳнат вахтаси». 18.50 «Ҳамма ерда осмон бор». Бадиий фильм. 19.55 Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.00 Телевизион янгиликлар. 20.20 Инсон ва қонун. 21.00 «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. «Студентлик — олтин даврим». 21.50 Ўн минутлик куй. 22.00 Қардош республикалар композиторлари. Қора-Қораев.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Эшиттиришлар программаси. 20.05 Телевизион янгиликлар. 20.15 «Қимматбаҳо тошлар». Телевизион альманах. Тошкентдан олиб кўрсатилади. 21.00 Мактабгача ёшдаги болалар ва кичик ёшдаги ўқувчилар учун. Телефильм. 21.30 «Миллионлар ленинча университети». Социализм сиёсий иқтисоди. «В. И. Ленин ягона хўжалик плани ҳақида». Иккинчи суҳбат. 22.00 Телефильм. 22.30 Хоккей бўйича СССР биринчилиги. «СПАРТАК» (Москва) — «ХИМИК» (Воскресенск). Танаффус ва эшиттириш охирида телевизион янгиликлар. 01.00 Москва эшиттиришларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 Цирк чироқлари порлайди. 20.40 Социализм мамлакатларининг ҳамкорлиги.

Рус тилида: 20.55 «Қаҳрабо марвариди». Телеспетакль.

8 январь ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ЎҚУВЧИЛАРНИНГ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА

10.55 Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 11.00 «Капитан Тенкеш». Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 10—11- серияларu. 11.55 «Лайлаклар». Болалар учун телефильм.

Рус тилида: 12.10 «Мушукчанинг уйи». Болалар учун мультфильм. 12.35 «Марек Пегуснинг ажиб саргузаштлари». Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 7-серияси. 13.00 Шаҳар Янги йил арчаси олиб кўрсатилади. 17.55 Кўрсатишлар программаси. 18.00 Рус тилида телевизион янгиликлар.

Ўзбек тилида: 18.10 «Юлдузча». Тележурнал. 18.45 «Миллионлар ленинча университети». Социализм сиёсий иқтисоди. 19.00 «Дутор-танбур наволари». Концерт. 19.40 Телевизион янгиликлар. 19.55 Кўрсатишлар программаси.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Хоккей бўйича СССР биринчилиги учун. «АВТОМОБИЛИСТ» (Свердловск) — МАСК. Танаффус вақтида телевизион янгиликлар. 22.15 Музикали календарь саҳифалари. 22.40 «Эски йилнинг сўнгги туни». Телеспектакль премьераси. 23.30 «Вақт» информацион программаси. 24.00 Фигурали учиш бўйича СССР биринчилиги. Икки кишилик учиш. 01.30 Москва кўрсатишларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА МОСКВА КЎРСАТАДИ

13.00 Кўрсатишлар программаси. 13.05 Телевизион янгиликлар. 13.15 «Миколка-паровоз». Бадиий фильм. 14.45 «Ажойиб кишилар ҳаёти». Г. В. Плеханов. 15.15 Телевизион миниатюралар театри. О. Генри ҳикоялари асосида спектакль.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 Ўқувчи календари. 18.20 Болалар учун. «Бир қўшиқ ҳақида». Қўғирчоқ фильм. 18.40 «Ёшлик» студияси кўрсатади. Спорт эшиттириши. 19.20 «Танишинг, ёш чолғучилар».

Ўзбек тилида: 20.00 Рассом ва замон. 20.20 В. И. Лениннинг ҳаёти ва фаолияти саҳифалари. «Симбирск йиллари». 20.35 «Салом, Суоми». Телефильм. 20.55 Толибжон Содиқов номидаги халқ филармониясининг концерти. 21.35 «Чукотка бошлиғи». Бадиий фильм.

Кино

8—9 ЯНВАРДА

Жонсиз мавсум — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Канадалик киши — «ЧАЙКА», «МОСКВА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11.40, кеч 6.40, 8.20 минутда).

Қилич ва қалқон (1-2-сериялар) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Улар ёнма-ён яшайдилар — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Сиртаки — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Тонгги қўнғироқлар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Жаннатдан қувилган (ўзбек тилида)— НАВОИЙ номли (кундуз соат 1 ярим, 3.20 минутда, 5 да ва кеч 10 да).

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР:

1969 йил 22 январь кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг геология фанлари бўйича бирлашган илмий совет мажлисида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Х. М. Абдуллаев номидаги геология ва геофизика институтининг конференц залида, (Сулаймонова кўчаси, 33 уй) геология-минералогия фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Б. Б. Ситдиков: «Марказий Қизилқумнинг энг янги тектоникаси (кайнозой молассаларини текшириш асосида)» деган темада;

Ш. С. Содиқова: «Жанубий Устюрт ва унга чегарадош бўлган районлар бўр ётқизиқларининг литология ва фациал-палеографик хусусиятлари, ҳамда уларнинг нефть ва газ билан боғлиқлиги» деган темада

Диссертациялар билан Х. М. Абдуллаев номидаги геология ва геофизика институтининг кутубхонасида (Сулаймонова кўчаси, 33 уй) танишиш мумкин.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/I да **Бой ила хизматчи** (кундуз), **Парвона** (кечқурун), 9/I да **Парвона** (кундузи), **Бой ила хизматчи** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА— 8/I да **Навоий Астрободда** (кундузи), **Қари қиз** (кечқурун), 9/I да **Фарғона тонг отгунча** (кечқурун).

Тошкент шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитети Куйбишев райком партиясининг секретари В. Т. Покутневга онаси

Елена ФИЛИППОВНА ПОКУТНЕВАНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Реклама ва эълонлар

Тошкент оқшоми 4 бет.

7 ЯНВАРЬ, 1969 Й.

«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар Дзержинский кўчаси 15- уй. Редакция телефонлари. Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача редактор ўринбосарлари 33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар —33-27-22, партия совет ва касаба союз ташкилотлари шаҳар хўжалиги бўлимлари 33-27-08 адабиёт санъат ва маданият бўлими 33-29-55 хатлар ва оммавий ишлар физкультура ва спорт бўлимлари—33-29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари 33-27-57 ахборот бўлими—33-65-57; эълонлар бўлими—33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри

Индекс 64579.

Нашр. № 2646.

Р. 00014.